

Pyrgun bolmagyň ýollary

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Pyrgun bolmagyň ýollary PYRGUN BOLMAGYŇ ÝOLLARY

Gurhanyň dürli sürelerinde altmyşdan gowrak ýerde pyrgunyň ady agzalýar. Mukaddes kitabymyzda pyrgun (faraon) ady iň köp agzalýanlaryň biridir. Ony Gurhan ýaly kitabyň sahypalaryna aralaşdyran personažlaryň položitel ýa-da otrisatel taýdan hiç haçan öçürip bolmajak ýazgy bilen hasaba alynmaga degişli personažlardygy belli.

Gurhan mazmuny bilen amal etme, şoňa laýyk düşünme we şoňa laýyk ýaşama kitaby bolandygyna görä, içinde öwran-öwran ady tutulýan pyrgunyňam bize öňümizde goýmaly atlaryň biridigini ýatladyr. Belki-de, pyrgundan «nähili bolmalydygyny» öwrenip bilmeris, emma ol «nähili bolmaly däldiginiň» iň aýdyň mysallaryndandyr. Pyrguna seredip köp zady öwrenip bileris.

Pyrgun diýlende hökmany suratda göz öňümize Nil derýasy, san-sajaksyz leşger, piramidalar, köşkler gelýär. Ýagny, pyrgun köp möçberde özbaşyna bir medeniýet nyşanydyr. Iň bolmanda pyrgun sözi pygamberleri öldürmäge het etme, çagalary öldürme, hatda heniz dünýä inmedik çagalar üçinem ölüm permanyny çykaryp bilme ýaly agyr jenaýatlary ýada saldyrýar. Bulam bizi pyrgundan sapak alma, onuň işleri bilen işlerimiziň arasynda meňzeşlik ähtimallygyndan daşda saklaýar. «Pyrgun küje, öýli-

işikli we işli-güýçli musulman küje» diýdirip bilýär. Gurhan bolsa altmyşdan gowrak aýatda onuň adyny agzap geçýär. Gurhan biziň ruhy çeşmämiz, pikirimiziň sakasy. Hawa, täzeden Niliň üstünde hökmürowanlyk gurulmasa, hiç kimse gadym pyrgunlar ýaly bolmaz. Emma şol pyrgunlaryň tipiki mysallary näçe diýseň bar. Hiç kimse şol pyrgunlar ýaly bolup bilmez, emma islendik kişi pyrgunyň ýörän ýolundan ýöräp, Allanyň huzurynda onuň ýaly bolma hökümine duçar bolup biler. Pyrgun belli bir adamyň ady bolmakdan has beter özbaşyna hüý-häsiýetiň, personažyň adydyr. Ondaky personažlary oňlaýan ýa-da haýsam bolsa bir ýol bilen şol hereketleri gaýtalaýan islendik kişä eýleräk ýa-da beýleräk pyrgun diýip bileris. Birem adam Hudaýa iman eden ýagdaýynda, ýagny iman edenler bilen bile-de bolsa, faraon ýaly boljak bolsa nähili absurd ýagdaýda galar! Adamyň kalbynyň, möminiň özüni alyp barşynyň, hüý-häsiýetiniň pyrgunlaşmagy nähili ýigrenji zat! Gürrüňsiz, siz häzir «beýle-de bir möminlik bormy?» diýersiňiz. Käşgä, bolmasady. Käşgä hiç kimse zulумы, zorluk-sütemi bilen oňa meňzemesedi. Emma durmuşda munuň mysallaryna kän gabat gelýäris. Edil hiç kimiň Ebu Bekir bolup bilme-de, onuň eden ýagşy işleri ýaly işleri etse, Ebu Bekiriň häsiýetleri bilen ýatlanyşy ýaly. Bu nädip şeýle bolýan bolsa, olam şeýle bolýar.

Gurhanda pyrgun sözüniň agzalýan aýatlary gezekli-gezeginde goýlanda, şu hüý-häsiýetleriň pyrgunlaşmagynyň esasy hüý-häsiýetleri hökmünde biziň dykgatymyza ýetirilýändigini görüp bolýar. Şeýlelikde, pyrgun bolasy gelýänem, gelmeýänem näme etjegini görse gerek. Bizem nähili aýylganç pyrgunlaryň arasynda ýaşap ýörendigimizi görme mümkinçiligini gazanarys. Pyrgunlyk – ýer ýüzünde azmak, özüňe degişli däl zady eýelemek üçin gara güýç ulanmakdyr.

Allatagalany, pygamberlerini ýalana çykarmaga synanyşmakdyr. Özüňe zulum etmek, ebedilik dowzahda galjak işleri etmekdir. Möminlere mylakatly seretmezlik, olary özüňden pes görmekdir. Hudaýa we pygamberine söz berip, sözüňde durmazlykdyr. Diňe şu dünýäni görüp, ölümi we ölümden soňuny görmezlikdir. Men-menlik etmek, adamlary äsgermezlikdir. Zulum etmekdir.

Allanyň dininiň ýaýylmazlygy, Allaha sežde edilmezligi üçin çyr-çytyr bolmakdyr.

Zulum astyndaky möminleri ýañsylamak we olary özüňçe

görmezliksie.

Hapalygyň we ahlaksyzlygyň ýaýramagy üçin jan etmek bozgaklyga baş goşmakdyr.

Sözüň doly manysynda isrip etmekdir.

Pitne-pesat turuzmakdyr, baş galdyrmakdyr.

Milletterazlyk we öz tiräni ýokarda görmek, başga halky pes görmekdir.

Hudaýlyk dawasyny etmekdir.

Pyrgun nirede?

Gurhanyň pyrgunyň ady bilen utgaşdyran işleri kimde bar bolsa, şolam düzetmäge degişli ýalňyşlyklaryň özünde bardygyny bilmelidir. Pyrguny Nil derýasynyň boýlaryndan gözläp ýörmäň.

Pyrguny pyrgun eden işler guk ýanymyzda, gözümüziziň alnyndadyr.

Nureddin ÝYLDYZ.

23.09.2021 ý. Publisistika